

Autorytet osoby ludzkiej 5

Człowieczeństwo jest darem lecz i zadaniem, które musi być wykonywane osobowo, ale i społecznie. Teza ta jest bezpośrednim wnioskiem z podstawowych twierdzeń chrześcijańskiej filozofii człowieka o jego rozumnej i społecznej naturze oraz o jego osobowej godności. Rozwinięciem tej tezy jest formuła „imago Dei” (obraz Boży), tj. twierdzenie, że człowiek jest obrazem i podobieństwem Boga.

Dzięki swej rozumności i wolności uczestniczy także w rządach Bożych nad światem, a nawet w Jego twórczym dziele. Jest on otwarty na najwyższe wartości i dzięki swej rozumności ma prawo zapanować nad światem i przemieniać go wedle swoich potrzeb. Stoi zatem przed nim otworem możliwość ciągłego przekraczania samego siebie – dynamika osobowościowa.

Istotę tego ujęcia wyraża się w tym, że człowiek jest przez Boga powołany do pracy.

Praca nie jest jedynie środkiem do utrzymania przy życiu, walką z przyrodą, czy środkiem zdobycia wiedzy i zapanowania nad innymi ludźmi. Jest to powołanie człowieka do doskonalenia i rozwoju, przekraczania samego siebie i dopełnienia w sobie „imago Dei”. Praca nie dostarcza środków do realizacji tych celów lecz przez pracę człowiek dopełnia swoje człowieczeństwo współdziałając z Bogiem w dziele stworzenia.

Człowieczeństwa nie zawdzięczamy swojej pracy, lecz jest ona sposobem naszego panowania nad sobą i światem który dzięki pracy powinien stawać się doskonalszy.

Biblia pełna jest szacunku dla pracy i wysiłku ludzkiego. W pracy – oto teza Pisma – przejawia się mądrość, wielkość i godność człowieka. Umiejętność ludzka jest uczestnictwem w Bożej mądrości. Potępiając lenistwo Biblia jednocześnie chwali każdą dobrze wykonaną pracę. Nie czyni przy tym różnicy pomiędzy pracą rolnika, rzemieślnika, czy artysty. Słusznie zauważono, że Biblia widzi człowieka ciągle przy pracy. O naszym codziennym trudzie mówią napisane przed blisko 3 tys. lat słowa: „gdy

słońce wszędzie wychodzi do swej pracy, do trudu swojego aż do wieczora” (Ps 104,23).

Mędrzec Syrach przestrzega: „Nie czuj wstrętu do pracy uciążliwej... nie czuj wstrętu do uprawy roli której twórcą jest Najwyższy” (Syr 7,15).

Ewangelia jest wielką rehabilitacją pracy rolnej. W przypowieściach Chrystusa przesuwają się kolejno jak w kalejdoskopie ludzie i obrazy wsi.

Religijna i chrześcijańska wartość wszelkiej ludzkiej pracy wynika nie tylko z nakazu Stwórcy, który każe nam sobie czynić ziemię poddaną (1 Mjż 1,28) ale z przykładu życia Jezusa Chrystusa, który także przez wiele lat żył z pracy swych rąk. Umęczonym nadto pracą, pociechą są słowa Zbawiciela: „oto przyjdę niebawem , i mam ze sobą zapłatę: oddam każdemu według jego pracy” (Obj 22,12 Poz.).

Postawa Chrześcijanina wobec pracy określa jego stosunek do Boga jako Wartości Najwyższej i jako Stwórcy świata. Jest ponadto źródłem refleksji nad własną godnością, rozumnością i wolnością, wreszcie określa stosunek do bliźnich, w których dostrzega obraz Boga i których uznaje za swoich braci. W kontekście tego układu praca jest dla człowieka najpierw udziałem w dziele stworzenia – doskonaleniem, niejako dopełnieniem tego dzieła, a więc funkcją podkreślającą jego godność. Jest ona dalej korzystaniem z darów Bożych (rozumu, wolności, siły, dóbr stworzonych przez Boga) w celu tworzenia nowych wartości. Człowiek przeżywa swoją godność jako twórca. Praca jest wreszcie środkiem doskonalenia osobowego, uświęcania; przez nią staje się pełniej człowiekiem, realizuje w sobie obraz Chrystusa. Pomaga także przez pracę bliźnim, staje się dla nich potrzebny, użyteczny, wypełniając obowiązki miłości bliźniego.

Chrześcijanin odnosi się do świata z miłością, dlatego praca daje mu radość, że czyni świat bardziej ludzkim, ujawniając w ten sposób swoje umiłowanie dobra. Jest to więc radość ze wzrostu człowieczeństwa. Ta radość jest najskuteczniejszą zachętą do pracy – pracy sensownej.

Jakiegokolwiek bezsensowne elementy w jego pracy i jej organizacji degradują go bowiem jako człowieka, uwłaczając jego godności – godności istoty rozumnej.

(c. d. n.)

OPRAC. STEFAN JULSKI

(„Duch Czasów” 1-2/87)